

Opponencia

Gellár Jakab Érd, Ifjúsági központ és előadóterem című diplomamunkájához

Jakab diplomatémájának otthonát Érd-et választotta és a programalkotás tekintetében is személyes tapasztalataira, megélt iskolaéveinek problémáira támaszkodik. Érd a budapesti agglomeráció dinamikusan növekvő, talán legnagyobb kiterjedésű városa. Ez esetben szándékosan írok növekvőt, nem pedig fejlődőt. mert a méret növekedéssel párhuzamosan a valódi fejlődés, mintha elmaradna vagy csak nagyon lassan követi a lakosságszám növekedését. A szétterülő alvóváros ezidáig nem nagyon tudott kialakítani igazi, jól működő városközpontot, alközpontokat.

A diplomázó ezeket a problémákat jól felismerve egy központi, jelenleg pozíciójához képest méltatlanul alulhasznosított területet keresett, melynek tágabb környezete is a közelmúltban létrejött sétány és főtér fejlesztéssel erősen felértékelődött. A terület rendkívül heterogén, családi házak és falakkal elkerített ipari maradványok, kisebb gazdasági épületek konglomerátuma. Ez a területi sajátosság találkozott a valós funkcionális igényekkel és személyes tapasztalattal. Elsősorban a közvetlen közelben található számos iskola diákjainak, a helyi fiataloknak készül az ifjúsági központ és a város által is jól használható multifunkcionális előadóterem.

A beépítés megfogalmazása és az épületek kialakítása az elvárt korszemléletnek megfelelően egy tudatos értékvizsgálat alapján történt. Amit ésszerűen hasznosítani lehet és értéket hordoz megmarad, a ráakódott és értéktelen felesleg eltűnik. A meglévő csarnok és oldalépitményének megtartása, átalakítása jó döntés és jó alapot szolgál a komplexum egészéhez. Egy kolonádokkal ölelt érkező tér és egyben belső udvar jó arányban tagolja a beépítést. A csarnokkal párhuzamos új épülettömeg és az összekötő hosszanti előcsarnok jól értelmezhető rendben öleli körbe az udvart.

A jelenlegi beépítéstől visszahúzott utcafronti elhelyezkedés talán a hosszabb távú fejlesztések, a szomszédos telkek rendezése, új beépítése után válhat igazán értelmezhetővé. Ez a fajta gyalogos sétányra nyitó beépítés ügyesen egy hátsó, újonnan tervezett szervízúttal válik le a családi házas tömbről. Ezáltal tud igazán felszabadulni az érkező oldal és kellő intimitást nyújtani az udvar. Az előadó teremmel összenyitható udvar és lépcsős kialakítása kültéri rendezvényeket szolgálja vagy akár csak a mindennapi gyülekezés tere.

A tömegalakítás jól leképezi a két külön is működtethető funkcionális egységet. A csarnok előadótermi funkciótársítása logikus válasz, az új épületrészben az ifjúsági közösségi és tanulóterek kapnak helyet. A meglévő L alakú védett épületbe kerülnek az igazgatási irodák, kicsit leválva a beépítésről. A köztes fedett-nyitott pavilon még kicsit mintha keresné a helyét.

Az épület alapvető üzenete az újrahasznosítás, célja a szemléletformálás. A belső terek világát ez erősen áthatja és a homlokzaton is megjelenik több helyen, kicsit ugyan szervesen patchwork jelleggel. Az emeleti fedett-nyitott terek áttört homlokzati screen elemei erős üzenetet hordoznak és karakteres megjelenésük uralja a külső megjelenést. A mögöttes terük izgalmas időszakos világot közvetít a homlokzatra.

Az újrahasznosítás szemlélete több szinten is megjelenik. Helyenként a meglévő épületből átvett építészeti elemek újra felhasználásában, helyenként újra felhasznált anyagból készült mobilizációk és közösségi építésben készülő PET falak formájában. Ez az erős szemléletformáló magatartás erősen áthatja a belső világot.

A sokféle tértípust felvonultató, egybe nyíló, helyenként izgalmas átlátásokat generáló tanulóterek viszont számomra nem igazán állnak össze egy szerves építészeti egységgé. A túl sok gesztus kissé zavaros képet ad. És félok, hogy a beköltöző élet ezt még fokozni fogja.

Ez a fajta hozzáállás, a divatos hívószavak köré épített tematika (reuse, recycling) és ökológikus szemlélet a feszes, racionális építéssel lenne igazán erős üzenet. Írom ezt azért, mert érzek az alaprajzi szervezésben helyenként térfeleslegeket, területfelhasználási aránytalanságokat a fő funkciók kárára. (túlméretezett mosdóblokk, egynemű öltöző...stb.)

Az apróbb belső rendezetlenségeket a visszafogott egységes homlokzati anyaghasználat viszont szépen ellensúlyozza,, a külső látványok megnyugtató képet mutatnak és laza étellel teli világot vizionálnak.

Összességében a terv az izgalmas beépítésével, erős téri karakterével a szerves részévé tud válni környezetének és egy optimista jövőkép első, erős szemléletformáló darabja lehet. A jelenleg kissé üres sétány étellel teli, városközponti helyzetbe kerülhet. Mindig az első lépés a legnehezebb! Jakab tervével megmutatta az indító lépést!

A diplomatervet a Tisztelt Bizottságnak elfogadásra javaslom!

Frikker Zsolt
építész

Budapest, 2022.01.26